Leiderschap, de kunst om frustratie te transcenderen

14 januari 1976
lezing 237

"Zeer geliefde vrienden, ik groet jullie met goddelijke zegeningen en spreek tot jullie met grote vreugde om jullie opnieuw bij te staan in jullie grootse streven om de zekerheid, de vrede en de extase van de kern van je ziel, de bron van alle leven, de bron van alle zijn te vinden. Wij zijn hier bij elkaar voor dit geweldige doel: een nieuwe levende kracht en een nieuwe eenheid van bewustzijn in dit rijk van materie en dualiteit brengen. Het belang daarvan voor jullie eigen ontwikkeling en evolutionair gezien is niet in menselijke begrippen te vatten. Ik kan jullie alleen maar vragen om je telkens weer op de diepere betekenis van jullie pad en van de gemeenschap die jullie aan het opbouwen zijn af te stemmen. Voel het belang van deze onderneming.

We hebben het er voortdurend over hoe belangrijk het op je pad is om je te openen, je verdedigingsmechanismen en de scherpe hardheid waarmee je denkt je te beschermen op te geven. Je bent bang dat als je open en kwetsbaar bent, je bloot staat aan negatieve invloeden van buitenaf. Tegelijkertijd besef je nu tevens dat schoonheid, liefde, waarheid en wijsheid ook van buitenaf toegelaten kunnen worden en dat je jezelf dus ook belet om ze toe te laten zolang je verdedigingsmechanismen intact zijn. Dit verklaart waarom je vaak ervaart dat het leven of mensen je eigenlijk de mooiste geschenken geven en geschenken waar je het meest naar verlangde maar dat je niet in staat bent ze echt te ontvangen.

Je openstellen werkt echter naar *twee* kanten; niet alleen naar de buitenwereld. Als je je openstelt maak je het ook mogelijk om datgene wat van de allerdiepste innerlijke lagen komt, naar buiten te laten komen. Omdat negativiteit op zichzelf een subtielere beschermingslaag is en de vervolmaking van je innerlijke wezen in de weg staat, moet deze eerst aan de

oppervlakte komen. Maar vervolgens kan en zal de meest positieve, creatieve werkelijkheid die je *bent* zeker te voorschijn komen als je je volledig inzet om helemaal open en zonder verdediging te zijn.

Ten onrechte geloof je dat - als je zo open bent – je jezelf niet tegen misbruik kunt beschermen. Niets is minder waar. *Alleen* wanneer je hogere zelf functioneert en je vrij van op jezelf gerichte, egoïstische houdingen bent, trouw bent aan je aangeboren integriteit en fatsoen, als je de goddelijke wetten van het universum gehoorzaamt - de wetten van rechtvaardigheid, waarheid, wijsheid en liefde - kun je sterk genoeg voor echte bescherming, bevestiging en confrontatie zijn. Alleen dan kun je vrij van schuld zijn en daardoor vrij zijn van angst en onzekerheid, van verwarring en vrees. Die vormen de enige reden waarom je niet in staat bent om jezelf tegenover misleiding te beschermen.

Als je praat en denkt over je openstellen en je verdedigingen laten varen, zie die daad dan niet alleen als een op de buitenwereld gerichte daad maar in de eerste plaats als een je naar binnen toe openstellen. Houd moed en heb vertrouwen in je diepste volmaaktheid zodat je in vertrouwen het ‘lagere’ zelf dat dit afdekt naar buiten kunt laten komen om eraan te werken en het te transformeren.

Iedereen die ver genoeg is ontwikkeld om zo’n veeleisend pad als dit te volgen is ook in staat tot een enorme vervulling en vreugde. En tot leiderschap! Op dit pad zijn we op veel terreinen, in allerlei richtingen, op allerlei manieren nieuwe leiders aan het maken. Het zuiveringspad maakt je in de ware zin des woords geschikt voor werkelijk leiderschap. Laten we het nu hebben over de betekenis van leiderschap in de meest ware zin van het woord, over jullie houding tegenover leiderschap, het leiderschap van anderen en tenslotte dat van jezelf. Jullie hebben in jezelf en bij anderen veel met elkaar botsende reacties ten aanzien van leiderschap. Laten we bij jullie conflicterende houdingen beginnen en dan de werkelijke betekenis van leiderschap bekijken.

Je *benijdt* met je conflicterende houding in de eerste plaats het leiderschap van anderen. Je concurreert ermee en bent er jaloers op. Je verbergt dit gevoel vaak voor jezelf en je voelt dan wrok. Vervolgens word je heel handig in het verzamelen van bewijsmateriaal dat dan als rechtvaardiging en bevestiging van al je onterechte gevoelens en gedachten moet dienen. Je blaast vaak onnodig je oude, versleten autoriteitsprobleem weer nieuw leven in, vaak ten onrechte. Iedereen die in de meest ware zin van het woord een leider is, wordt je vijand en je

gelooft dat dit waar is, dat de leider erop uit is om je te straffen en van iets te beroven.

Aangezien je de leiders benijdt, wil je ook een leider zijn. Maar in dit kinderlijke, onontwikkelde stuk van jezelf dat je het ontwikkelde stuk vaak laat overschaduwen wil je de verantwoordelijkheden die met leiderschap gepaard gaan niet op je nemen. Hier bestaan dus een pijnlijk conflict en een tweeslachtigheid. Enerzijds heb je een hekel aan leiderschap en ben je er jaloers op en vecht je ertegen bij anderen, anderzijds wil je het zelf zonder aan de basisvoorwaarden te voldoen. Vervolgens heb je een hekel aan de werkelijke leiders omdat ze 'het van je afpakken' of omdat ze je niet dezelfde kwalificaties 'geven'. Je zet geen stappen en je verbindt je niet met het je eigen maken van de geesteshoudingen die kenmerkend voor leiderschap zijn. Jullie beginnen misschien, vrienden, het absurde van deze houding in te zien. Toch komt deze houding buitengewoon vaak voor en als je je er zelf bewust van bent geworden, zal het niet moeilijk zijn om hem te herkennen wanneer hij weer in jezelf of bij anderen om je heen opduikt.

Er speelt hierbij nog een andere conflicterende houding. Je wilt een leider ten voordele van jezelf hebben. Iemand die zo sterk en machtig is en jou zo gunstig gezind is, en uitsluitend gericht is op de bevrediging van de verlangens van je lagere zelf dat je aan elke destructieve daad of neiging kunt toegeven zonder de consequenties onder ogen te hoeven zien. Die grote leider, meer een soort persoonlijke, partijdige god moet dan op een magische wijze de levensstroom en de levenswetten in jouw voordeel veranderen. Deze figuur zou je dan alle voorrechten verlenen zonder liefde, geven, een gevoel van verantwoordelijkheid, eerlijkheid en integriteit enzovoort van je te 'eisen'. Als je werkelijk onderzoekt wat de betekenis van sommige reacties van je is, zul je zonder moeite inzien dat ik niet overdrijf. Dit is een heel precieze beschrijving van je irrationele eisen die je driftig probeert te rechtvaardigen.

Jullie hebben woorden voor dit verschijnsel. Jullie noemen dat 'overdracht' oftewel jullie maken van deze supermens een ouder. Maar die woorden worden gemakkelijk etiketten die hun betekenis verliezen. Ouders of geen ouders, zo lang je niet op wat voor manier dan ook aan de vanzelfsprekende voorwaarden voor het zelf leider zijn voldoet, heb je niet het recht om het leiderschap van anderen te benijden of daarover wrok te koesteren. In die situatie zijn je beschuldigingen ongegrond.

Als je niet begint met het leiderschap voor je eigen leven op je te nemen,

zul je natuurlijk een leider nodig hebben die het bestieren van je leven op zich neemt. Niemand kan zonder leiding bestaan. Je bent dan als een boot zonder roer. Iemand moet je leven leiden, iemand moet het besturen zodat, als je er niet voor kiest om het zelf te doen, anderen het tot op zekere hoogte zullen moeten doen. Op een neurotisch niveau zul je vragen om dingen die je niet gegeven kunnen worden. Maar je zult ook om de vrijheid en voordelen vragen die alleen het leiderschap over jezelf je kan geven. Je wilt dus dat anderen je leiden waar het je uitkomt maar je zult het hen ook kwalijk nemen. Daarom word je verscheurd door vele conflicten.

De vraag is nu of je werkelijk nog steeds zo onontwikkeld en onrijp bent dat je anderen nodig hebt om je te leiden. Of ben je misschien al veel meer in staat om op jouw manier een leider te zijn? Je kunt met je eigen leven beginnen en van daaruit verder gaan en de volle verantwoordelijkheid nemen voor het bewonen van deze planeet en voor het introduceren van ‘De Nieuwe Tijd’. Dit leiderschap kan allerlei vormen aannemen. Maar het moet beginnen met schijnbaar onzichtbare, onopvallende gedragingen naar jezelf en je directe omgeving toe. Het moet beginnen met heel eenvoudige kleine stappen die verder gaan dan de eigen verantwoordelijkheid waar we gewoonlijk over praten en telkens opnieuw mee werken.

Ik wil op deze plaats een paar andere van zulke gedragingen bekijken. Ik zie vaak, beste en zeer geliefde vrienden, dat jullie je op een manier blijven gedragen die jullie echt zijn ontgroeid. Dat is werkelijk heel schadelijk. Als je een kinderlijke, negatieve houding niet bent ontgroeid maar eraan werkt, is de schade niet groot. Als je er nog mee vecht en hem in al zijn vertakkingen beter leert kennen, steeds diepere ontdekkingen erover doet en de verscheidenheid en subtiliteit waarin deze trekken zich kunnen manifesteren ontdekt, dan ben je precies waar je moet zijn. Maar al te vaak ontkennen jullie de waarheid dat je in feite al veel verder in je ontwikkeling bent en niet meer in een positie zit waarin je telkens opnieuw gedrag dat jaren geleden of zelfs misschien nog maanden geleden bij je paste uit moet leven; nochtans die maanden zijn, spiritueel gemeten, levens. Toch blijf je gewoontegetrouw steeds aan een plaats vasthouden waar je niet langer thuis hoort. Je denkt er niet aan dat je je jaloezieën, je wedijver, je niet-willen-geven, je egoïsme, je gebrek aan aandacht, je liefdeloosheid, je beschuldigingen en het anderen kwalijk nemen van de gevolgen van je eigen onbuigzaamheid misschien bent ontgroeid.
Dit moeten jullie jezelf afvragen, dierbare vrienden. Jullie zijn zeker in

staat om zulke negatieve eigenschappen te erkennen maar jullie vragen je vaak niet af of je werkelijk nog steeds op dat punt moet zitten. Als ik deze woorden zeg, klinkt het misschien alsof er geen beweging was, jullie je niet hebben ontwikkeld en gegroeid zijn. Jullie zijn heel erg gegroeid en veel oude negativiteit bestaat niet meer; en er is veel meer eerlijkheid en zelfbewustzijn en dientengevolge meer liefde tussen jullie dan ooit tevoren. Maar juist vanwege deze groei wegen de stagnaties zwaarder en hebben ze ernstiger gevolgen. Dat is een wet van groei. Misschien kunnen jullie nu een andere keus maken als de oude negatieve reacties toch weer terugkomen.

Laten we nu bespreken wat leiderschap inhoudt. Je benijdt leiderschap heel erg en hebt er zo'n hekel aan omdat je doet alsof anderen die een leiderspositie bekleden, je van iets hebben beroofd of je iets opleggen dat niet eerlijk is. Je doet alsof je werd belet om je eigen vermogen tot werkelijk leiderschap te realiseren. Een leider, in de beste zin van het woord, moet boven alles belangeloos *willen geven;* niet alleen theoretisch en in principe terwijl de praktijk kleinzieligheid, terughoudendheid en eigenbelang laat zien die maar al te vaak worden ontkend en geprojecteerd. Belangeloos geven moet tot in de kleinste handelingen eerlijk en waarachtig zijn. *Als je niet belangeloos wilt geven, kun je niet voor je eigen leiderschap opkomen*. Als je mokkend en met tegenzin geeft omdat je doet alsof het van je wordt geëist, kan dat geen geven worden genoemd.

In een ander opzicht wordt er werkelijk geven van je geëist want als je de voorrechten van leiderschap wenst - en dat zijn er vele - is dit de prijs: *geven.* De wetten van het leven en de schepping 'eisen' altijd, als je het zo wilt noemen, dat ze gehoorzaamd worden omdat ze volmaakt zijn geschapen. Toch doe je alsof dit een onterechte prijs is en zit je vol woedende rebellie en wrok waarvoor je vaak ook nog wel een rechtvaardiging weet te vinden. Je geeft alleen met bijgedachten, bijbedoelingen, met het berekenen van innerlijke koopjes, met kleine open achterdeurtjes en heel veel tegenzin zodat het geen geven meer is. *Je geven is geen geven meer* en laat daarom anderen en jezelf leeg achter. Als je de volgende stap zet en zegt: 'Kijk, ik heb gegeven en wat krijg ik er nou voor terug?' loochen je het feit dat je geven om te beginnen nooit geven is geweest. Daarmee versterk je slim je weerstand om te geven.

Geven is een heel eenvoudige daad die ook de gedachte en intentie achter de daad bevat. Als je werkelijk geeft, zeg je: 'Ik wil een instrument van de goddelijke werkelijkheid zijn om de wereld buiten me te verrijken

door de goddelijkheid die zichzelf door mij wil openbaren. Ik wil dit niet doen om mijn eigen ego op te blazen noch om welk ander motief of voordeel ook.' Die gedachte, die houding zal je veel voordeel brengen. Het zal je zelfrespect geven en het gevoel dat je de overvloed waar je met onjuiste middelen wanhopig naar zoekt, verdient en er aanspraak op maakt. Die houding moet als een onderliggend, alles doordringend innerlijk klimaat aanwezig zijn. Als die houding bestaat, kan jaloezie absoluut niet meer bestaan. De manier van geven of de waarden van anderen kunnen nooit aan jouw manier afbreuk doen; je zult dit inzien en ervaren.

Als je doet alsof je geeft, kun je van niemand, ook niet van de overvloed van het leven ontvangen. Tegelijkertijd zal het echte geven van anderen en de waardering, de overvloed in materiële en emotionele zaken die ze ervoor ontvangen je met afgunst vullen. Dat kan op zichzelf een graadmeter voor je zijn hoe het met je werkelijke geven gesteld is. Echt geven is een daad van liefde, uiteraard. Als je niet liefhebt en niet wilt leren liefhebben, kun je je diepste verlangen niet vervullen.

Je bidt misschien wel om te kunnen geven en liefhebben maar bent misschien blind voor de kleine gebieden waar je het tegenovergestelde laat zien door de subtiele manieren waarop je op je medemensen reageert. Leiderschap in zijn ware betekenis is gebouwd op de liefde die echt geeft en op het werkelijk geven van liefde. Als die houding er is kan er niets verkeerd gaan. In talloze tegenstrijdigheden en conflicten, in alle moeilijke beslissingen waar je dualistische levenswijze uit schijnt te bestaan kan een volmaakt evenwicht worden bereikt.

Nog een zeer belangrijke eigenschap die noodzakelijk is voor het leiderschap dat voor velen van jullie, *velen van jullie,* klaar ligt, is het *vermogen om onpartijdig en objectief te zijn*. Dat vermogen ontbreekt vaak nog steeds bij jullie, mijn dierbare vrienden. Al te vaak weiger je om je persoonlijk belang en je eigen behoeften in een zaak te zien en bouw je rechtvaardigingen om je persoonlijk gekleurde verlangens heen. Je maakt er aanspraak op dat je objectief en onpartijdig bent terwijl niets verder van de waarheid is. Als je dit vermogen om objectief en onpartijdig te zijn mist, is het beste wat je kunt doen om je dichter bij de meer gevorderde houding van objectieve distantie te brengen (en wat in zekere mate al een manifestatie en een onmisbare vereiste van die houding is), je van die partijdigheid *bewust* te zijn en deze te erkennen. Daarmee verklaar je jezelf onbevoegd om over de betreffende zaak te kunnen oordelen. Erken hoe je de werkelijkheid naar je eigen emotionele wensen verdraait en kleurt. Dit moet als gevolg van jullie training in eerlijkheid tegenover

jezelf voor de meeste van jullie onderhand wel mogelijk zijn. Je padwerk oefent je in deze vergevorderde houding van openheid en rechtvaardigheid. Je bent nu zo ver dat je nu vrij gemakkelijk je eigenbelang in bepaalde veronderstellingen kunt zien en erkennen dat je niet van mening wilt veranderen. Dat kan heel vaak het geval zijn. Toch beweer je tegelijkertijd dat je objectief bent. Dat kan niet, vrienden. Want wanneer je verblind bent door eigenbelang en zelfrechtvaardiging, door wrok en eisen, door angst en schuld, door begeerte en jaloezie, door allerlei negatieve gevoelens en gedachten, zijn je beoordelingen niet objectief en kunnen dat ook niet zijn.

Het is een teken van werkelijke grootheid als je *weet* dat je op een gebied vol verwarrende, stormachtige emoties, vol conflicten zit en je je daardoor geen mening kunt vormen. Zodoende zet je een grote stap in de richting van je bevrijding en van de ontwikkeling van het vermogen om een betrouwbaar leider te worden. Het is de enige manier om een betrouwbare mening over anderen te vormen, om werkelijk objectief te zijn. Een leider moet die grootheid hebben. Je partijdigheid bij het verklaren en omvormen van een verdraaide werkelijkheid is echter een enorme barrière die je erg kwetsbaar zal maken. En als je ergens al een leidende positie hebt bereikt, kan gebrek aan deze onpartijdigheid je ten val brengen. Wanneer je dit niet erkent en bij het uiten van je meningen beweert dat er geen eigenbelang in het spel is, ben je erg kwetsbaar. Dan moet je je positie goed bewaken omdat je dan ten onrechte aanspraak op leiderschap maakt.

Het vermogen om je kleuring van de werkelijkheid te kennen en vervolgens jezelf vrijwillig onbevoegd te verklaren om te oordelen is een teken van rijpheid en grootheid. Het zal je steeds meer in staat stellen om de werkelijkheid te zien zoals zij werkelijk is, deze te kennen en zonder angst te verklaren wat de werkelijkheid is en er trouw aan te zijn ook al stel je je hierdoor misschien bloot aan kritiek. Kracht, zelfvertrouwen en zekerheid zijn het resultaat van eerlijk weten en erkennen wanneer je niet onpartijdig bent en dat niet wenst te zijn. We zouden dit als volgt kunnen formuleren: je kunt *objectief zijn in de zin van weten dat je niet objectief bent*.

Een ander eigenschap van een leider is de bereidheid om confrontaties aan te gaan en kritiek te durven krijgen. Als je daar bang voor bent en je ertegen wapent en toch naar het leiderschap grijpt omdat je de voordelen, de macht en het prestige ervan wilt hebben, doe je de zaak waar het om gaat te niet. Je creëert een pijnlijk conflict in jezelf en je schept frustratie.

Onder deze omstandigheden kan er geen echt leiderschap bestaan. Daarvoor geef je dan weer, of je dat nu wilt toegeven en inzien of niet, de buitenwereld en degenen die althans in sommige opzichten het leiderschap terecht hebben verworven de schuld.

Als je dus de tijdelijke pijn van verkeerd begrepen worden of - terecht of onterecht - bekritiseerd worden niet kunt verdragen, mis je de stevige basis die voor een echte leider noodzakelijk is. Leiderschap betekent voortdurend risico's nemen. Als je die risico's niet wilt nemen, waarop kun je je dan ten aanzien van je jaloezie, je wrok en je rebellie beroepen tegenover degenen die de verantwoordelijkheden van het leiderschap met alle consequenties van dien wel op zich nemen?

Nog een andere, absoluut essentiële eigenschap van een leider is de houding ten opzichte van frustratie die het kind of de kinderlijke persoonlijkheid niet heeft en zelfs niet in ogenschouw wenst te nemen. We hebben dit uiteraard in voorgaande lezingen besproken maar ik zie telkens weer dat velen van jullie blind zijn voor wat er aan de hand is omdat jullie je woede en je razernij niet erkennen wanneer iets niet op jouw manier gebeurt. Ik wil iets meer tijd aan dit uiterst belangrijke onderwerp besteden.

Werkelijke eenwording en integratie van de persoonlijkheid kan alleen tot stand komen wanneer de tweedeling van frustratie en vervulling is opgeheven en verzoening heeft plaats gevonden. Hoe kan deze verzoening echter tot stand komen als de ene pool van de dualiteit bestreden en naar de andere gegraaid wordt? Als je enerzijds een heel sterk 'ik *zal* het krijgen' hebt en anderzijds een even sterk 'ik wil het niet krijgen', zit je in een pijnlijke dualiteit gevangen. Je probeert abusievelijk de spanning van deze pijnlijke toestand te verminderen door te proberen van het leven gedaan te krijgen dat het je verlangens vervult door alle frustraties te verwijderen. Op die manier leer je nooit om je frustraties werkelijk te overstijgen zodat ze niet meer voorkomen. Natuurlijk lukt je dat nooit en word je alleen maar gefrustreerder. Je kunt er zeker van zijn dat zolang je je gefrustreerd voelt je er iets van moet leren. In het algemeen is dat het punt waar je staat ten opzichte van frustratie.

Welke soort benadering van frustratie zou vruchtbaar kunnen zijn en tot een uiteindelijk overstijgen ervan leiden? En als ik overstijgen zeg, bedoel ik geen schijnoverwinning waarbij je jezelf zo van je gevoelens afsnijdt dat je eenvoudigweg niet weet hoe gespannen, angstig en verlangend je bent. Werkelijk overstijgen is heel levend, bewust en dynamisch, vol gevoelens die harmonieus met de levensstroom meevloeien. Er zijn

een aantal stappen nodig om deze toestand te bereiken.

De eerste stap op deze specifieke ladder zou zijn: ‘Al is het pijnlijk of onwenselijk, ik wil toch vertrouwen hebben; ik wil erop vertrouwen dat ik de frustratie vermag te dragen, er ontspannen onder kan blijven, ervan kan leren, ermee om kan gaan en er het beste van kan maken. Ik zal uit deze frustratie een les leren en niet doen alsof het een ramp is. Misschien is het geen ramp en kan er iets goeds uit ontstaan.’ Die open houding is de eerste stap die je bijna onmiddellijk in een toestand van sterk verminderde angst en veel grotere zekerheid zal brengen. *Want je angst wordt versterkt door je afhankelijkheid van iets dat onmogelijk is en je aanname dat je de werkelijkheid om je heen moet manipuleren om die bij de meest infantiele misvattingen en onechte behoeften aan onmiddellijke bevrediging te laten aansluiten.* Dat alles moet kloppen met je momentane, zeer beperkte blik die volledig van het verloop van oorzaak en gevolg in jouw leven en in het leven in het algemeen is afgesneden. De eerste stap is dus om ruimte te maken voor je reactie van diepe walging en woede tegenover frustratie en je angst en je kwaadheid erover. Daag die reactie uit en onderzoek hem en vraag je af of hij misschien fout en onjuist is. Zo maak je ruimte voor nieuwe vermogens in jezelf: *het vermogen om misschien dingen te kunnen laten gebeuren, om nieuwe kracht en wijsheid te vinden teneinde met iets te kunnen omgaan dat niet met je eigen wil meegeeft. Dat geeft een enorm zelfvertrouwen en een zelfstandigheid die je nooit zou kunnen krijgen als je steeds maar aan je eigen wil gehoorzaamde.* Dit is een belangrijke eerste stap, dierbare vrienden. Het is de eerste stap die naar een veel mooiere leidt.

De volgende trede op de ladder van het leren overstijgen van frustratie is een actief, weloverwogen en hernieuwd onderzoek naar de betekenis van een specifieke frustratie. Wat kan de frustratie waar je op dit moment mee zit jou leren? Want zoals ik zei, en ik herhaal het met opzet nog eens, er is geen frustratie die geen vreugdevolle, waardevolle, bevrijdende les voor je bevat. Meestal ben je helemaal niet bereid om zo’n mogelijkheid te overwegen. Je bent zo gericht op het vechten tegen frustratie dat de les verloren gaat en je aan een waardevol teken op je pad, een hoogtepunt, een gelegenheid voorbij gaat. Je creëert dan nieuwe aanleidingen voor zulke gelegenheden die onvermijdelijk zullen komen. Zij zullen hoe je ze ook bestrijdt komen. Hoe meer je tegen ze vecht, hoe halsstarriger je wordt, hoe erger de frustraties lijken en hoe meer ze in grootte, intensiteit en betekenis zullen toenemen tot ze je overweldigen. De kans bestaat dat je wanneer je zo overweldigd wordt, ontdekt dat je de illusie gecreëerd hebt dat frustratie een vijand is. Het overweldigd worden kan de afweer

tegen frustratie en dientengevolge tegen het hele leven doen verminderen.

Frustratie is een vriend, vrienden. Je kunt er een vriend van maken door er moedig en intelligent naar te verlangen om de betekenis ervan te onderzoeken en de frustratie als het ware je leraar en therapeut te laten zijn.

Dit brengt je op de volgende trede van deze ladder: de ontdekking van de betekenis. Wie klopt zal worden opengedaan; wie zoekt zal vinden. Het antwoord, de betekenis zal je altijd verbluffen. De wijsheid ervan, het besef hoe noodzakelijk deze les is, de nieuwe kracht, de wijsheid en de bevrijding die je erdoor wint, zullen je kijk op frustratie zodanig veranderen dat je er bij een volgende les veel minder bang voor zult zijn, veel meer vertrouwen in de betekenis ervan voor jou zult hebben en minder weerstand zult hebben om deze stappen te herhalen. Het zal je nieuw vertrouwen in het leven geven en een nieuw zicht op het Bewustzijn achter alle dingen, zelfs achter de frustratie waartegen je hebt gevochten. Dat is onmiskenbaar een wezenlijke stap tot verzoening van de tweespalt tussen frustratie en vervulling.

De volgende trede op de ladder brengt je in een veel diepere, subtielere en stralender wereld. Na het achter je laten van de vorige treden kun je een heel mooie oefening gaan doen. Je weet, althans theoretisch, dat God's werkelijkheid in elke fractie van een seconde, in de kleinste maateenheid, in elk onderdeel van een ervaring en in alles wat er is bestaat of het nu een entiteit, een wezen, een schepping, een voorwerp, een ervaring is of wat dan ook. De goddelijke werkelijkheid in zijn grandioze vreugdevolle waarheid, levendigheid, betekenis en doelmatigheid leeft in al wat is, was en komen zal. Ik heb deze woorden eerder gezegd. Ik herhaal ze hier met opzet want ze slaan ook op frustratie. Naarmate je via de stappen die ik hier heb voorgesteld dichterbij de frustratie komt, zal datgene waardoor je gefrustreerd bent kleiner worden. Misschien zul je je er in een meditatie op af kunnen stemmen en jezelf dat punt van frustratie ten volle laten ervaren nadat je de les die erin zit hebt geleerd. Stroom erin mee, ga erin mee, accepteer het, omarm het. Verander je houding totaal, accepteer het in plaats van het te verwerpen. En wat je zult ervaren zal je verbeelding te boven gaan. Je zult in de diepste eenpuntigheid de goddelijkheid van het leven*, de goddelijkheid van een bepaalde frustratie* ontdekken. En het zal niet langer een frustratie zijn. Het zal de grootste vervulling worden die je je kunt voorstellen en deze zal veel groter zijn dan de vervulling waar je naar snakte zonder de frustratie.

Dat is, geliefde vrienden, natuurlijk het punt waarop je de frustratie hebt overwonnen, waarop je haar de baas bent geworden en werkelijk hebt overstegen. Je hebt ze niet schijnbaar overstegen door je gefrustreerde gevoelens te ontkennen en op maskerniveau te doen alsof het je niets kan schelen maar je hebt ze werkelijk overwonnen. Je zult niet alleen niet meer bang zijn voor frustratie, niet alleen weten dat je ermee om kunt gaan, dat je toegerust bent en het vermogen, de hulpbronnen en de creativiteit hebt om er mee om te gaan. Je hebt het ook als een prachtige les gebruikt en bent dientengevolge de goddelijkheid ervan gaan zien, daar waar alles één is, waar God en de vervulling in de frustratie aanwezig zijn.

Dit is jullie weg, vrienden. Dit hebben velen van jullie nu op hun pad nodig. Ik zeg daarmee niet dat elke leider op deze wereld die terecht en in positieve zin een leider is volledig zijn frustraties op deze manier heeft overstegen. Maar ik wil zeggen dat in de mate waarin er werkelijk leiderschap bestaat, de houding tegenover frustratie meestal behoorlijk volwassen en realistisch is en niet meer een houding van woedende verontwaardiging bij het ervaren van frustratie. Als je jezelf van deze beletsels, van egoïsme, van hardnekkig weigeren om frustratie te ervaren, van liefdeloosheid en terughoudendheid, van grootheidswaan, jaloezie en wrok bevrijdt, heb je de belangrijkste belemmeringen voor je vervulling opgeruimd. Bij tijd en wijle, vrienden, lopen jullie nog steeds te klagen dat je om deze of gene reden ongelukkig of onvervuld bent en weigeren jullie het verband te zien met de houdingen waar ik hier over spreek. Je liefdeloosheid, je egoïsme, je gebrek aan onpartijdigheid, je vooringenomenheid en eenzijdigheid, je woede als je frustraties tegenkomt: zij zijn de scheppers van je onvervuldheid en frustraties. Door je onwil om je voor de mogelijkheid dat je frustraties tegen kunt komen open te stellen beperk je je leven binnen erg nauwe grenzen en maak je jezelf op een broze manier onnodig kwetsbaar.

Geluk betekent van alles. Het houdt alles in wat ik hier bespreek. Wanneer je deze lessen hebt geleerd en daardoor bij je eigen hulpbronnen en je eigen innerlijke grootheid bent gekomen, moet je op de een of andere manier wel een leider zijn. Leiderschap neemt niet altijd een uiterlijk zichtbare vorm aan. Het bestaat ook op subtielere manieren. Het begint in feite altijd op een subtiele, onzichtbare manier. Je zult in de beste zin van het woord op je eigen manier gezag hebben. Dat is onmogelijk als je de genoemde houdingen niet opnieuw bekijkt en de jaloezieën en afgunst van je niet als de pijnlijke illusies zichtbaar worden die ze in werkelijkheid zijn. Maar al te vaak houd je eraan vast; je erkent

niet dat je ze hebt en je rechtvaardigt ze en je doet alsof anderen met meer autoriteit het leiderschap van je hebben afgepakt.

Ik verzoek jullie daarom dringend, vrienden, om te zijn waar je nu werkelijk kunt zijn. Laat deze overbodige houdingen varen. Voor velen van jullie is het tijd. Jullie hebben een paar van deze houdingen onder ogen gezien en erkend. Nu is het tijd om ze los te laten.

Laat deze lezing diep bij je naar binnen gaan. Neem hem ter harte, pas hem toe en maak hem tot de steun waarvoor hij is bedoeld. Je hebt niets dan vreugde en voordeel te verwachten als je dat doet. Het is nu werkelijk mogelijk om te worden wie je in dit opzicht al bent. Je denkt dat degene die je kunt worden nog niet is geboren maar hij of zij wacht al om vrijgemaakt te worden als je jezelf durft los te laten en je opent voor wat van binnenuit naar buiten wil komen. Het is alleen maar het uiterlijke, afgescheiden versleten deel van het zelf dat nog steeds zo overheerst omdat je eigenzinnige persoonlijkheid zich hiermee verbindt in plaats van met wat zo veel sterker en echter is en klaar is om zich te openbaren.

Alleen mijn manifestatie neemt nu afscheid van jullie. Want ik ben hier altijd, dichtbij jullie en elk van jullie innig liefhebbend, zoals iedereen in onze wereld van jullie houdt en diep betrokken is bij de prachtige schepping waar jullie deel van uitmaken. Daarom zeg ik: wees gezegend, verheug je en heb vertrouwen dat je leven glorieus is en een steeds glorieuzere vervulling zal vinden.
Wees gezegend, geliefde vrienden.”

Deze lezing werd gegeven via Eva Pierrakos in 1976.
Oorspronkelijk uitgegeven door Center for the Living Force, Phoenicia (N.Y.)
onder de titel: ‘Leadership, the Art of Transcending Frustration’.
Vertaling door Anna Bol in 1980; herzien in 1986 t.b.v. Padboek 1
onder redactie van Philip Renard en in 2008 door Paul Avis.
© Stichting Gemeenschap het Pad. *Uitgave 2009*